

SENISEST PIKEM AMEERIKA TURNEE. Eesti Filharmoonia Kammerkoori juhatuse liikme **Esper Linnamägi** (pildil) sõnul on eesmärk tutvustada eesti muusikat.

Esinduskoor terveks kuuks ookeani taha

KIRKE ERT
toimetaja

Eesti Filharmoonia Kammerkoor (EFK) asub veebruaris seni pikimale, terve kuu kestvale kontserdi-turneele Ameerika Ühendriikides ja Kanadas, mille ettevalmistus on laias laastus kestnud pea kaks aastat ning mis toimub koostöös agentuuriga New World Classics (USA). Esimesest reist ookeani taha on möödas 27 aastat, viimastel aastatel satutakse sinna keskmiselt kord hooajal.

EFK juhatuse liige Esper Linnamägi ütleb, et mastaapsus on aastatega suurenenud ja koostööd rohkem. Uhkusega nimetab ta seni värskemaid – koos Los Angelese filharmoonikute ja dirigent Gustavo Dudameliga toimunud kontserte möödunud aasta mais Los Angelese Walt Disney nimelises kontserdimajas.

«Sellised kontaktid ei teki üleöö, EFK-l on seljataga pikk ja põhjalik aastaid kestnud töö. Meie nime, salvestisi ja kvaliteeti teatakse. Siit tekivad omakorda koostöösoovid dirigentidelt, kontserdimajade kunstistelt juhtidelt ning promootoritelt. Ehk me sõidame sinna, kuna meie vastu tuntakse huvi. Meie eesmärk on kõrge vokaalikaliteet ja eesti muusika ning riigi tutvustamine.»

Klassikalise muusika ringkonnas loodi koorile nimi väga palju aastaid tagasi Tõnu Kaljustele, seega laiemat tutvustamist ei vajata. Selleks et end aga iga päev maailmas nähtaval hoida, tuleb säilitada ja arendada oma kvaliteeti ning leida huvitavat materjali, mida esitada ja salvestada. Kuigi plaadistamine ärilises mõttes praegu enam eriti kasu ei too, on väga tähtis salvestiste artiste tutvustav, promotsiooni pool.

Eesti heliloojad maailmas

«Tõnu Kaljuste on plaadistamisega aidanud kaasa eesti heliloojate tuntusele maailmas. Praegu kogub populaarsust näiteks Tõnu Kõrvits, kelle album «Mirror» Kaljuste dirigeerimisel ilmus aasta tagasi plaadifirma ECM alt. Kevadel peaks poelettidele jõudma samuti Kõrvitsa teos «Lageda laulud», mis salvestati 2015. aastal Tallinna Kammerorkestri, EFK ja dirigent Risto Joosti juhatusel ning antakse välja Soome plaadifirmas Ondine. EFK koos Kaspars Putniņšiga lõpetas aga eelmisel nädalal Niguliste kirikus ühe koorimuusikas suurimaid väljakutseid esitava teose, Alfred Schnittke «Patukahetsussalmide» salvestamise,» räägib Linnamägi.

Eeloleval Ameerika turneel on fookus eesti muusikal, sest just selle tutvustamine kogu maailmas on üks koori suurimaid missioone.

«Vaatomata väikesele rahvaarvule on meil palju andekaid heliloojaid. Pärdi kõrval on algava turnee repertuaaris suur tähelepanu Veljo Tormise loomingul – kahel tema mastaapsel teosel «Raua needmine» ja «Tornikell minu külas». Kaks eesti heliloomingu väga tugevat nime.»

Turnee jooksul antakse 16 kontserti, millest 12 *a cappella* kontserti juhatab peadirigent Kaspars Putniņš ning nelja kontserti koos Sarasota orkestriga Anu Tali.

Koostöö Sarasota orkestriga on esmakordne ning siingi aitab sidet luua Arvo Pärt, kelle muusika avab uksi, loob kontakte ja meeldib publikule. Seekord tuleb esitusele tema «Credo» ja lisaks Mozarti reekviem.

Ühiste kontsertide etteval-

mistamise aeg Sarasotas ei ole pikk, kuid oma ala ja muusikat tundvad inimesed pikki proove koos orkestriga ei vaja ega saa neid tegelikult endale lubadagi. Klassikalise muusika tipud tulevad kokku, teevad paar proovi ja on valmis publiku ette minema.

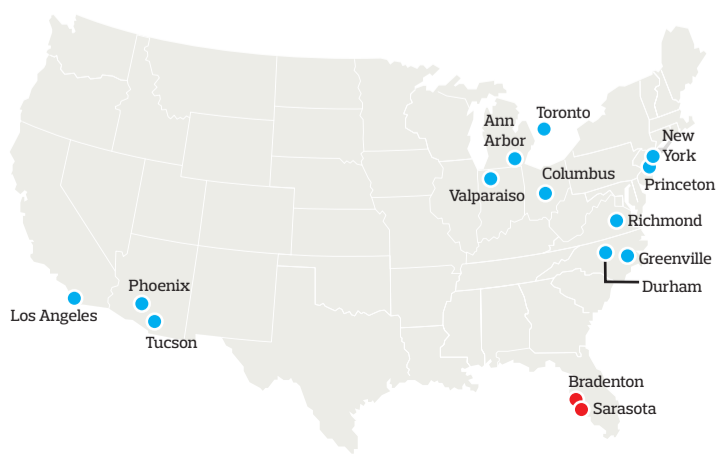
Selge on see, et pikk kodust eemal viibimine tekitab ka professionaalides vastakaide tundeid. Noortel lauljatel on rohkem avastamisrõõmu, vanematel olijatel läheb aga kulg kip-

Eesti esinduskoor sõidab terveks kuuks ookeani taha. Kokku antakse 16 kontserti.

FOTO: KAUPU KIKKAS

EFK Ameerikas

- 1.–19. veebruar: New York, Toronto (Kanada), Ann Arbor, Columbus, Valparaiso, Princeton, Durham, Greenville, Richmond, Phoenix, Tucson, Los Angeles. Kavas: Pärt, Tormis, Sibelius, Schnittke, Rahmaninov, Tšaikovski, Sviridov. Dirigent Kaspars Putniņš
- 19.–26. veebruar: Bradenton, Sarasota. EFK ja Sarasota orkester. Kavas: Pärdi «Credo», Mozarti «Reekviem». Dirigent Anu Tali

KOMMENTAAR

KERBY LOVALLO
(EFK USA agent)

Ma olin koostööst The Hilliard Ensemble'iga kursis Arvo Pärdi loominguga, kuid suhtusin pisut tõrksalt töötamisest kooriga. Professionaalsete kooride turg oli toona, 1990ndate alguses veel üsna keeruline valdkond.

Pealegi olin ise rohkem huvitatud instrumentaalkui vokaalmuusikast. Kuid kohe pärast esimest Eesti Filharmoonia Kammerkoori

turneed muutsin meelt. Selles on ka suur osa Tõnu Kaljustel, kes on suutnud luua erakordse kõla ja tehnilise kõrgtasemega vokaalkoosseisu. Tema ja koori suhe oli sügav ning orgaaniline, mida võis muusikas tunnetada. Dirigent ja koor hingasid koos.

Olen alates 1995. aastast töötanud koori kümne turnee juures. Paar aastat tagasi avastasid endalegi üllatuseks, et EFK on ainus professionaalne koor, kes käib USAs regulaarselt kontserdireisidel. See on ühe koori jaoks väga suur saavutus.

Selles on kindlasti suur osa nii Tõnu Kaljustel, Arvo Pärdi muusikal kui ka Eesti Kultuuriministeeriumi toel.

ra, et talvisel ajal tuleb kodust nii kaua ära olla.

«Viimastel aastatel on meie koosseis palju muutunud. Pikaajalistest lauljatest naisi on alles kaks, meeste koosseis on uued pea pooled. Noored on rohkem altd avastama, aastakümneid seda tööd teinud on pea kõike juba näinud. Kui neid aga veenda, õnnestub üldiselt selgeks teha, miks on aeg-ajalt vaja selliseid pikki kontserdireise teha. Artistidel on vaja väljakutseid, eriti just kõrgetasemelisi. Kui on huvitav ja arendav, siis see on ainult hea,» muigab Linnamägi.

Koorile pühendunud

Ta tunnistab, et koori koosseis muutub mingil määral kunstilise juhi vahetumisega. Uute lauljate tulekuga läheb aega, kuni saavutatakse ühtne kõlapilt, tunnetus ja üksteisemõistmine. Aga see on loomulik protsess. Linnamäe sõnul on viljade noppimise eelduseks kastmine, mis praegu kammerkooris käsil ongi. Noorte lauljate saajaprotsendiline panustamine on alles ees.

Kammerkooris laulmine tähendab seda, et laulmise tegeletakse iga päev, tihti öhtuti ja nädalavahetustel, mil toimuvad kontserdid. Igal tööpäeval on kolm ja pool tundi kestvad proovid. Koorivälised laulmise seotud tööd-tegemised ja sooloprojektid on mõistlikkuse piires lubatud. Koori kuulumist on läbi aegade tulnud õigustada nn kevadistel kuulamistel ehk ettelaulmistel, mis on üsna närvesööv protsess. Viimastel aastatel on elu veidi kergem, sest lauljaid atesteeritakse iga kahe aasta tagant.

«Atesteerimine tähendab seda, et laulja peab teatud repertuaari ette valmistama ning kooris seni laulnud ja väljastpoolt koori pääseda soovivad inimesed kandideerivad koos. Reaalsuses on koosseis siiski suhteliselt stabiilne ja vahetused tekivad pigem paari laulja piires seoses kunstilise juhi vahetumisega,» selgitab Linnamägi.

Kuulamistest on alguse saanud ka kammerkoori numbri- maagia, sest iga uue kunstilise juhiga on vahetunud kolm lauljat, rääkimata sellest, et kunstilised juhid on ametisse määratud kolmeks aastaks. Nii Paul Hillier kui Daniel Reuss jäid ametisse kaheks ametiajaks ehk kuueks aastaks. Praeguse kunstilise juhi Kaspars Putniņš'i tööleping pikenes samuti ühe ametiaja võrra.

Pikki aastaid on Eesti Filharmoonia Kammerkoori ees peadirigendina seisnud välismaalased. Linnamägi ütleb, et mõtet leida koorile eestlasest dirigent ei ole maha maetud. Nimedest on siiski veel vara rääkida. Praegu läheb kogu energia ja võhm eelolevale turneele.